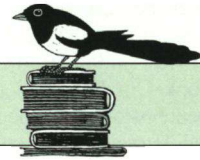
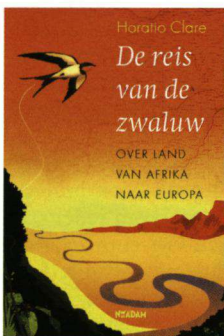

Nieuwe Uitgaven

De reis van de zwaluw

Het boek dat onder de titel 'De reis van de zwaluw' werd uitgebracht, verhaalt over het idee van de schrijver om te proberen te achterhalen hoe de terugtrek van de

Boerenzwaluwen verloopt. De reis van deze zwaluwen loopt vanuit hun overwinteringsgebieden in Afrika naar Wales. De auteur kwam op het idee door zijn vader, die uit Zuid-Afrika afkomstig is en omdat hij zijn jeugd doorbracht in Wales. Daar is

hij geboren en opgegroeid. Als uiteindelijk resultaat kwam een reisboek tot stand. Daarin worden zijn ontmoetingen met Boerenzwaluwen summier beschreven. Het is een logisch gevolg van het feit dat hij niet echt naar de vogels op zoek is gegaan. Hij noteerde het slechts wanneer

hij die toevallig tegenkwam. De reis volgt in grote lijnen de veronderstelde route van de zwaluwen en is door de auteur voor een deel vliegend afgelegd met lijntoestellen. Zwaluwenliefhebbers die op zoek zijn naar trekgegevens, zullen weinig van hun gading vinden in deze publicatie. Toch is het een boeiend boek geworden, waarin de gebieden die de auteur passeert, treffend worden beschreven. Dit geldt ook voor hun geschiedenis en de mensen die hij ontmoet. Tussen deze teksten door komen de zwaluwen in beeld met informatie over inheemse namen, betekenis voor de bevolking en mythologie. Uit de literatuur afkomstige gegevens over het leven van de Boerenzwaluwen bieden helderheid over de sterfte en onderzoek naar foerageergebieden. Soms zijn waarnemingen met Afrikaanse vogelsoorten weergegeven.

Clare, Horatio (2009): De reis van de zwaluw – Over land van Afrika naar Europa. Vertaald door Heleen Schneider. Nieuw-Amsterdam, Amsterdam. Paperback. 12 routekaartjes. 366 bladzijden. ISBN 978 40 468 05 893. Prijs: € 19,95.

DAJ

Rare Birds Yearbook 2009 - The World's 190 Most Threatened Birds

Bij het schrijven van 'Rare Birds Yearbook 2009' kwam samensteller Erik Hirschfeld tot een wat andere aanpak dan voor de uitgave 'Rare Birds Yearbook 2008'. In overleg met BirdLife zag hij aanleiding in de categorie 'meest bedreigde soorten op deze wereld' zes vogelsoorten te schrappen. Bij die zes bevindt zich de Gurneys Pitta, waarvan niet lang geleden een behoorlijke populatie ontdekt werd in Myanmar. Acht soorten kwamen er echter bij, waaronder de Lepelbekstrandloper en de Tristansalbatros. Wat voorts veranderde was de toevoeging van een zestig soorten tellende categorie 'critically endangered species', soorten die wel in 2008 werden behandeld, maar waarvan geen nieuwe informatie beschikbaar kwam. Hiertoe behoren Dunbekwulp, Eskimowulp, Rozekopeend en Kuifcasarca, vogels dus waarvan het überhaupt de vraag is of ze al niet zijn uitgestorven. En ook nieuw is de categorie 'Endangered Species – The Ones To Look Out For', een uit circa 350 soorten bestaande groep, waarvan de Zweed Hirschfeld er enkele behandelt, met als eerste de Sakervalk, waarvan de wereldpopulatie onder andere als gevolg van de niet ophoudende vangsten voor valkeniersdoeleinden, tot minder dan negenduizend individuen kromp. Roodhalsgans, Kagoe en Soendaooievaar (maximaal vijfhonderd individuen!) vallen ook in deze categorie. In totaal gaat het dus om circa zeshonderd soorten die er uiterst kritisch voorstaan, of waarvoor waarschijnlijk het doek al definitief is gevallen.

Degene die na het doornemen van het boek concludeert dat BirdLife en de ondersteunende organisaties een veelkopig monster bestrijden, heeft gelijk. Het is een strijd waarbij veel optimisme onontbeerlijk is. Want wat te denken van teleurstelling die de Philippine Eagle Foundation krijgt te verwerken indien een in gevangenschap geboren Apenarend na te zijn uitgezet, wordt geëlektrocuteerd? Of indien een ander dito exemplaar na te zijn geschoten, eindigt in de kookpot van een boer, waarmee de man wel een gevangenschap van zes tot twaalf jaar riskeert? En hoe teleurstellend is het niet dat een firma in Tanzania nu is begonnen met de pro-

ductie van Diclofenac en het middel reeds over vijftien Afrikaanse landen distribueerde? Diclofenac was ervoor verantwoordelijk dat negenennegentig procent van de drie Indiase gieren van de gypsgroep het loodje legde, waardoor deze terecht kwamen in de categorie van de 190 soorten. India, Nepal en Pakistan verboden de aanmaak van diclofenac. Maar nu dus wel in Afrika... 'Watch out for vulture deaths in Africa' luidt de begrijpelijke oproep. Er zijn ook lichtpuntjes. Eentje is de ontdekking van een behoorlijk aantal Steppekieviten. Of de Californische Condor, waarvan de miljoenen dollars die de Amerikanen zich getroostten om de soort te behouden, nu na veel getob schoorvoetend wat resultaat lijken te gaan opleveren. Twijfels zijn er of er succes gloort voor de westelijke populatie van de Siberische Witte Kraanvogel. Steeds worden in gevangenschap geboren wijfjes losgelaten, al dan niet geëscorteerd door een ULV, om het ene mannetje van gezelschap te voorzien dat in Iran komt overwinteren. Maar steeds opnieuw keert dat mannetje in het najaar vanuit West-Siberië alleen in Iran terug.

BirdLife signaleert dat landbouw, klimaatverandering en de introductie van niet in de habitat thuishorende levensvormen de grootste bedreigingen vormen. Dat er relatief veel soorten zeevogels – waar onder vier soorten albatrossen – zich bevinden bij de 190 soorten, verbaast niet. Het boek is overvloedig voorzien van een keur aan vaak bijzondere foto's, met ook een foto van 'onze' Jan van der Winden die een van een satellietzender voorziene Purperreiger toont.

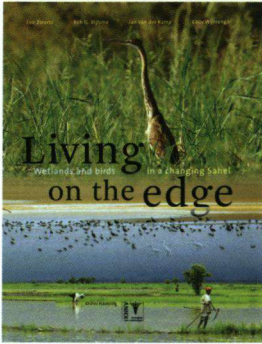
Gaat de internationale vogelbescherming u aan het hart, dan mag u dit boek beslist niet missen. Bovendien gaat van ieder verkocht exemplaar circa vijf euro naar BirdLife. Het is de bedoeling dat er ieder jaar een aflevering gaat komen met, naar valt te hopen, geleidelijk aan wat meer optimistisch nieuws over de meeste bedreigde vogelsoorten van deze wereld.

GLO

Hirschfeld, E. (2008): Rare Birds Yearbook 2009. The World's 190 Most Threatened Birds. 274 pagina's. Geïllustreerd in kleur. ISBN 978-0-9552607-5-9. BirdLife International. Prijs: € 29,50. Onder andere te bestellen via: <http://www.birdbooks.nl>.

Als je op het randje leeft - Living on the edge

Als je op de rand van het bestaan leeft, kun je daarvan afglijden en dan kan het bestaan ophouden. Dit geldt voor mensen, maar ook voor de dieren die leven op de grens van de Sahel. In het schitterende boek 'Living on the edge' hebben de auteurs Leo Zwarts, Rob Bijlsma, Jan van

der Kamp en Eddy Wymenga alles bijeengezet wat er nog over is van het leven in deze gordel van vergane pracht. Een belangrijk onderdeel van deze uitgave zijn uiteraard de vogels die vanuit Europa

naar dit gebied trekken om er te gaan overwinteren. Soorten, zoals de Zomertortel, die zo sterk gereduceerd zijn in onze streken, dat de vergelijking met de Amerikaanse Trekduif eraan dreigt te komen. In de jaren dat soorten in Nederland sterk afnamen, hoorde en las je dat dit onder andere kwam door de droogte in de Sahel. Dat er niet veel regen viel, kon men nog wel bedenken, maar hoe de ecologie van het gebied in elkaar zat, was veel moeilijker voor de geïnteresseerde veldwerker te beseffen. Dit boek geeft daar zicht op. Teunis Piersma noemde het boek de 'Bijbel voor de ecologie van de Sahel'. In het boek gaat het echter niet alleen over vogels, maar ook over de relatie tussen het landschap en de mens en dat is een geweldige winst die de auteurs bewerkstelligden. Door het publiceren van dit boek, heeft ook de KNNV Uitgeverij een geweldige prestatie geleverd. De uitgeverij publiceerde al meer prachtige boeken, maar dit boek krijgt een plaats in de top vijf van alle boeken die wij uitgaven, aldus de directeur Paul Kemmeren. Veel pagina worden geïllustreerd met wel 500 foto's en 274 figuren. Met name die laatste vormen een geweldige bron om inzicht te krijgen over wat er in dit deel van Afrika aan de hand is. De teksten zijn in het Engels geschreven en daarmee is het boek

ook een uitgaaf van internationaal belang geworden. Daar mogen wij best trots op zijn. Wie van spieden en speuren houdt, ondervindt veel spanningsmomenten als Wim Mullié schrijft over de ontdekking van slaappleatsen van Kleine Torenvalken. Deze soort, die onder andere in Spanje, Portugal en Zuid-Frankrijk broedt, kon op de trek naar het zuiden gevolgd worden totdat... Ja totdat niemand wist waar ze uiteindelijk terechtkwamen. De moderne techniek zorgde er via satellietzenders voor dat men plekken ontdekte waar op bomen veel wit te zien was. Uitwerpselen wezen zo de weg en men ontdekte slaappleatsen met niet alleen duizenden Kleine Torenvalken, maar ook Zwaluwstaartvalken. Geweldig wat een doorzettingsvermogen deze sprinkhanenkenner moet hebben. Datzelfde kan gezegd worden van Ben Koks en Chris Tierweiler. Zij volgden de Grauwe Kiekendief en ook hier helpen gezenderde vogels met een eigen naam de onderzoekers.

Zelf heb ik met behulp van de hoofdstukken over Zomertortel, Rietzanger en Kleine Karekiet mijn teksten voor de komende Atlas van de Broedvogels van Noord-Holland kunnen actualiseren. Een boek dat u heel veel leesplezier kan geven en vooral inzicht geeft in de relatie mens en natuur.

PCM

Zwarts, L., R.G. Bijlsma, J. van der Kamp & E. Wymenga (2009): Living on the edge: Wetlands and birds in a changing Sahel. 21 x 28 cm. 564 pagina's. Gebonden. ISBN 978 90 5011 280 2. KNNV Publishing, Zeist. Prijs: € 64,95. Meer informatie via de website: <http://www.knnvuitgeverij.nl>.